

Det Kgl. Arbeidsdepartement
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Høringsuttalelse NOU 2012: 6 Arbeidsrettede tiltak

Nasjonalt Kompetansemiljø om Utviklingshemning (NAKU) har 6.7.2012 behandlet Departementets høring med følgende merknader:

NAKU understøtter Brofoss-utvalgets ønsker om å styrke arbeidsmulighetene for personer med redusert arbeidsevne. Det er også gledelig at utvalget understreker behovet for å øke innsatsen overfor disse målgruppene. Dette er etter vår oppfatning helt nødvendig, dersom en skal lykkes med å få flere ut i arbeidslivet.

NAKU registrerer at utvalget er delt i sin anbefaling av fremtidig innretning av arbeidsrettede tiltak, hvor utvalget har fremsatt forslag til tre ulike modeller. Det er mye usikkerhet knyttet til de ulike modellene, da det er fremmet lite forskning på hva som faktisk fungerer i norsk arbeidsliv. På bakgrunn av denne usikkerheten, og ulikhetene i tilnærming mellom de ulike modellene, anbefaler NAKU at regjeringen kommer med en Stortingsmelding som klargjør videre arbeidsmarkedspolitikken.

NAKU støtter imidlertid Modell 1, som også har størst tilslutning i utvalget. Når det gjelder personer med utviklingshemning, så har Arbeids- og Velferdsetaten i svært liten grad klart å

fange opp denne gruppen gjennom integrerende tiltak, og da spesielt gjennom Arbeid med Bistand og Varig Tilrettelagt Arbeid i ordinære virksomheter. Dette til tross for at tiltakene har vært uttalte satsingsområder for utviklingshemmede i arbeidsmarkedspolitikken. Varig Tilrettelagt Arbeid i skjermede virksomheter har blitt det utilsiktede førstevalget når det gjelder arbeidsmarkedstiltak, hvor nyere tall viser at nærmere 35% av alle utviklingshemmede i yrkesaktive alder er en del av dette tiltaket.

Som en meget sårbar og marginalisert gruppe i arbeidsmarkedet, fremstår Varig Tilrettelagt Arbeid som en arena som det også i fremtiden vil være et stort behov for. NAKU støtter flertallet av utvalgets medlemmer i å gå inn for å videreutvikle denne ordningen, jamfør Modell 1. For personer med utviklingshemning er det et tydelig udekket behov, som må møtes med flere tiltaksplasser. Dette også i lys av at NAKU er usikre på om ordinære virksomheter er klare til å overta det arbeidet som er foreslått i Modell 2

(arbeidsinkluderingsmodellen). Et stadig mer kunnskapsintensivt arbeidsliv vanskeliggjør arbeidsinkluderingen for personer med utviklingshemning. NAKU støtter utvalgets forslag om at satsingen på Varig Tilrettelagt Arbeid i ordinære virksomheter må forsterkes gjennom mer fleksibel bruk av oppfølgings- og tilretteleggingstiltak, og at dette ansvaret må ligge hos tiltaksarrangørene, i samarbeid med det lokale næringslivet. Individuelle målplaner med milepæler, som kvalitetssikrer/-styres fremdrift i arbeidsinkluderingen, synes å være et godt virkemiddel.

Dagens kommunale- og fylkeskommunale eierskapsmodell forutsetter at et eventuelt overskudd skal komme innhold og utvikling av tiltaksbedriftene til gode. NAKU mener denne modellen bør videreføres. NAKU frykter at kvaliteten i attføringsarbeidet blir vesentlig forringet dersom dette arbeidet overtas av bedrifter som har bedriftsøkonomisk overskudd som fremste formål. Et slikt anbudssystem, som skissert i Modell 3, vil redusere tilbudet til brukerne og da særlig for de brukerne som har størst bistands- og/eller tilretteleggingsbehov. En bør videreutvikle og effektivisere dagens system, fremfor å gå videre i retning av konkurranseutsetting og anbud.

Med hilsen

Stian Reinertsen
Stipendiat NAKU